

Datum beslissing 23 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende [adres],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: Inna S. Demin, Esq, Attorney te Long Beach,
California (Verenigde Staten van Amerika).

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer kapelaan/assistent in het rectoraat te
[plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 oktober 2012. Op 29 april 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], provinciaal overste van de Orde van de Minderbroeders Conventuelen.

Op 10 en 18 juni 2013 zijn bij de griffie van de Klachtencommissie toestemmingen gebruik melding/klachten als steunbewijs ontvangen van de heer [naam] onder zaaknummer 2012T627(2) respectievelijk de heer [naam] onder zaaknummer 2013W1041.

Op 20 juni 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Het verhoor van klager die zich in [land] bevond heeft via een Skype-verbinding plaatsgevonden. Klager heeft zijn standpunt toegelicht en werd bijgestaan door Inna S. Demin, Esq, zijn juridisch adviseur en [naam]. Namens de Congregatie zijn verschenen pater [naam], provinciaal overste van de Orde van de Minderbroeders Conventuelen en pater [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager was in 1954-1955 misdienaar in de [Parochie] in [plaats]. Ook was hij verbonden aan de scoutinggroep [naam]. Aangeklaagde was priester in voornoemde parochie. Klager wilde graag priester worden en op een dag eind juli 1954 of 1955 vertelde de leider van de scouting klager dat aangeklaagde hem wilde zien in zijn kantoor. Aangeklaagde zat in zijn stoel en vertelde klager dat wanneer hij priester wilde worden, hij ook iets moest weten van 'seksuele zaken'. Aangeklaagde vroeg klager of hij wel eens een andere penis dan die van zichzelf gezien had. Klager antwoordde dat dit niet het geval was waarop aangeklaagde zei

dat hij zijn penis zou laten zien en dat hij de reactie van klager hierop wilde zien. Hierop haalde aangeklaagde zijn penis uit zijn broek en klager moest naast hem komen staan. Klager constateerde dat de penis van aangeklaagde zich (gedeeltelijk) in een erectie bevond. Aangeklaagde vroeg of klager wel eens met zichzelf speelde. Toen klager dit bevestigde vroeg aangeklaagde of hij hiervan genoten had. Klager vertelde hem dat dit niet het geval was. Klager moest toen dichterbij aangeklaagde komen staan, hij sloeg zijn arm om klager heen en vroeg klager of hij de penis van aangeklaagde wilde aanraken. Aangeklaagde betastte toen zichzelf en hield klager vast bij zijn billen. Aangeklaagde maakte de broek van klager vervolgens open en ontblootte de penis van klager. Aangeklaagde kwam klaar. Na dit incident moest klager zijn hand in de (broek)zak van aangeklaagde stoppen en ontving klager wat muntgeld. Het volgende incident vond ongeveer twee weken later plaats in het kantoor van aangeklaagde. Eenmaal in het kantoor ontkleedde aangeklaagde zich en ging op de grond liggen voor zijn bureau. Klager moest toen de handen van aangeklaagde samenbinden en aangeklaagde slaan met het touw dat hij normaal gesproken om zijn middel droeg. Toen aangeklaagde op een gegeven moment opstond, zag klager dat er sperma op de vloer lag. Aangeklaagde ging vervolgens in een stoel zitten en klager moest dichterbij komen. Aangeklaagde trok de broek van klager naar beneden waarop aangeklaagde zijn penis betastte, zijn buik en benen kuste en hem knuffelde. Aangeklaagde vertelde klager dat hij een 'goede, lieve jongen was' en kuste hierop de penis van klager en nam deze in zijn mond. Na dit incident ontving klager wederom enige muntstukken. Na dit tweede incident deden zich nog een aantal gelijke ontmoetingen voor waarbij aangeklaagde klager oraal heeft bevredigd. In totaal hebben deze gebeurtenissen plaatsgevonden in een tijdsbestek van circa twee maanden. Dit alles is uitgekomen omdat de tante van klager het muntgeld ontdekte en klager uiteindelijk verteld heeft hoe hij hieraan kwam.

Ter zitting heeft klager desgevraagd bevestigd dat, gelet op de schriftelijke reactie van de congregatie, het goed mogelijk is dat de gebeurtenissen in een tijdsbestek van circa 3 weken hebben plaatsgevonden en dat dit in de zomer van 1954 moet zijn geweest.

2.2. De gebeurtenissen ontnamen klager het meest belangrijke dat hij had, namelijk vertrouwen. Voordat het seksuele misbruik had plaatsgevonden was klager een lieve en vrolijke jongen, daarna veranderde hij een in een boze en een teruggetrokken jongen. Hij werd agressief en bleek ook niet meer in staat om vriendschappen en relaties te onderhouden. In zijn verdere leven had hij paniekaanvallen en flashbacks. Klager is een aantal malen getrouwd geweest maar ook deze huwelijken hielden, mede door zijn agressie, geen stand. Ook zijn werkzame leven heeft alleen maar mislukkingen opgeleverd. Ter zitting heeft klager toegelicht dat hij kinderporno is gaan bekijken om te ontdekken hoe de gezichtsuitdrukkingen van kinderen van zijn leeftijd eruit zagen wanneer zij seksuele handelingen moesten ondergaan. Voor het bezit van kinderporno is hij uiteindelijk veroordeeld tot 66 maanden gevangenisstraf. Bij de verhoren die aan deze veroordeling vooraf zijn gegaan heeft klager omstreeks 2006 van het seksueel misbruik melding gemaakt; daarbij is gebruik gemaakt van een leugendetector.

2.3. Klager schat de schade die het seksuele misbruik voor hem heeft gehad op een bedrag van meer dan \$ 500.000.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De provinciaal overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aanvankelijk wordt aangeklaagde niet herkend aan de hand van de beschrijving van klager en zijn er geen aanwijzingen over klachten gevonden. Wel is de Orde recent op de hoogte

gebracht van een tweetal andere meldingen van seksueel misbruik door aangeklaagde. Ter zitting van de Klachtencommissie heeft de provinciaal overste aangegeven dat er aanvankelijk onzekerheid bestond over de identiteit van de aangeklaagde omdat in dezelfde tijd (zomer 1954) er nog een persoon werkzaam was met dezelfde naam. Die man was echter rector en aangeklaagde was kapelaan. Inmiddels wordt niet meer getwijfeld aan het verhaal van klager omdat het patroon van het seksuele misbruik herkend wordt naar aanleiding van de andere meldingen. Ook heeft de provinciaal overste ter zitting van de Klachtencommissie de moed van klager geprezen voor het overbrengen van zijn verhaal. De Orde biedt aan klager haar oprechte verontschuldigen en excuses aan voor hetgeen hem is overkomen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer negenenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt, zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde klager in de zomer van 1954 in een tijdsbestek van circa drie weken meerdere malen seksueel heeft misbruikt door (meermalen) klagers broek open te doen, het geslachtdeel van klager te betasten en/of af te trekken en klager het geslachtdeel van aangeklaagde te laten betasten en/of aftrekken. Ook heeft aangeklaagde circa acht tot tien keer klager oraal bevredigd en/of pogingen daartoe ondernomen. Daarnaast acht de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat aangeklaagde zich eenmaal geheel naakt door klager heeft laten vastbinden en dat klager hem vervolgens moest slaan.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de onder 1. vermelde steunbewijzen.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas circa 11 jaar oud. Temeer omdat klager graag priester wilde worden was aangeklaagde voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegroundverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal overste van de Orde der Minderbroeders Conventuelen de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 23 juli 2013 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.